

MĚSTSKÁ KNIHOVNA DAČICE

Pantočkova ul. 89, tel.: 384 422 397

K O M E N T Á Ř **k ročnímu výkazu o knihovně za rok 2012**

Městská knihovna Dačice je univerzální veřejnou knihovnou zřízenou Městem Dačice. Je knihovnou pověřenou výkonem regionálních funkcí pro část okresu Jindřichův Hradec. Podrobný komentář ke standardům výkonu regionálních funkcí za rok 2012 je zpracován samostatně.

Činnost a služby knihovny byly zaměřeny na následující priority:

- **Realizovali jsme klíčové aktivity:** KNIHOVNA JAKO OÁZA SLUŽEB - celoživotní učení, rozvoj informačních a komunikačních technologií, rozvoj veřejných služeb a služeb pro zdravotně postižené občany, kulturní a vzdělávací programy se vztahem ke knize a k rozvoji komunity, knihovna se stala konzultačním střediskem pro virtuální univerzitu třetího věku České zemědělské univerzity v Praze
- Z koncepce rozvoje knihovny do roku 2015 vyplývá hlavní limitující činitel rozvoje služeb = **nedostatek místa pro dokumenty i uživatele**. Existuje investiční záměr přístavby. Trvale se snažíme upozorňovat na jedinou a největší překážku, která určuje limity pro rozvoj služeb knihovny a tou je nedostatek místa.
- Rok 2012 lze stručně charakterizovat jako sto devatenáctý rok existence knihovny v Dačicích, rok, v němž všichni občané mají možnost využívat služby knihovny. Vydali jsme **komiks Tajemství Klášťrku** aneb Knihovna očima Kostičky cukrové, který dětem odhalí, proč se budově, v níž sídlí knihovna, říká Klášťrek.

PROJEKTY 2012:

- Zúčastnili jsme se 13. ročníku **celostátní soutěže** o nejlepší webové stránky knihoven **BIBLIOWEB** a získali jsme krásné **2. místo v kategorii měst od 5 do 25 tisíc obyvatel**.
- Účastníme se celostátních knihovnických akcí: Březen – Měsíc čtenářů či Týden knihoven, celoměstské akce Dačické cukrování.
- **Granty MK ČR** – získali jsme grant na investici – **katalog Carmen**, který zlepší a zmodernizuje přístup ke knihovnímu fondu. Na nekomerční tituly české literatury využíváme dotaci Česká knihovna.
- **SEJDEME SE V KNIHOVNĚ** - autorská čtení, přednášky, cestovatelé, ochrana životního prostředí, (vzdělávání, **základy práce s PC**, pořady pro Dům s pečovatelskou službou, besedy – duševní hygiena – dr. Max Kašparů, irisdiagnostika, autorská čtení – I. Dousková, V. Nosková, J. Lebeda), výstavy v minigalerii na schodech (práce dětí ze ZŠ v Dačicích, putovní výstava k esperantu aj.)
- **Knihovní fondy pro nevidomé a slabozraké** – zájem o službu roste, ve fondu máme celkem 275 zvukových knih, odkaz na webu knihovny. Přispívaly jsme svými katalogizačními záznamy do Souborného katalogu ČR a podílely jsme se na zpracování národního souboru autorit.
- Zpracovali jsme Marketingovou strategii na zvýšení počtu čtenářů. Její realizace bude každý rok vyhodnocována.
- **DĚTSKÉ ODDĚLENÍ** – Škola naruby aneb Celé Česko čte dětem (Jan Lebeda), Už jsem čtenář aneb Knížka pro prvňáčka (Ošklivé káčátko), Dopolodníček (ve spolupráci s Tyláčkem), pasování na rytíře řádu čtenářského (ve spolupráci s Tyláčkem a St. zámek v Dačicích), karta pro prvňáčka, setkání se spisovatelem (J. Lebeda, hra z nakl. Thovt), besedy o knihách a lekce knihovnicko-informační výchovy pro základní školy, návštěvy dětí ze speciální školy. Dětské oddělení má na webu knihovny své stránky: <http://www.mkdac.cz/detske/>

Komentář k ročnímu výkazu o knihovně za rok 2012

Standardy a benchmarking – většinu ukazatelů splňujeme s výjimkou plochy a studijních míst pro uživatele.

		Standard/benchmarking - medián	Dačice
Knihovní fond	Obnova knihovního fondu – KF - (částka v Kč na obyvatele na nákup KF za rok)	30-45 Kč	34,- Kč
Studijní místa	Studijní místa pro uživatele knihovny	20 až 28	10
Knihovna	Plocha knihovny určená pro uživatele	Nejméně 60m2 na 1000 obyvatel	43 m
	Provozní doba knihovny pro veřejnost	28 – 40 hodin týdně	34
Webová stránka	Vlastní webová stránka knihovny	ANO	ANO
Uživatelé do 15 let	% uživatelů do 15 let z celkového počtu uživatelů	31,72%	35,8%
Čtenáři	Registrovaní čtenáři - % z obsluhované populace	16,59	17,5
	Registrovaní čtenáři do 15 let - % z obsluhované populace mládeže do 15 let	39,61	44,61
	% nákladů na pořízení knihovního fondu z celkových provozních nákladů	11,48	11,52

I. KNIHOVNÍ FOND

	Stav k 31. 12. 2011	Přírůstky 2012	Úbytky 2012	Stav k 31. 12. 2012
Vlastní fond MěK	31 190 sv.	1 375	1 425	31 140 k.j.
Fond RF	8 722	711	170	9 263
Fond Měk celkem	39 912 sv.	2 086	1 595	40 403
Obrat KF	2,08			2,57
Fond neprofi	27 112 sv.			26 747
Sumář celkem	67 024			67 150

- **Knihovní fond městské knihovny** se skládá z fondu knih, zvukových knih, periodik a CD-ROMů. Čtvrtým rokem jsme budovali fond **ZVUKOVÝCH KNIH (275 sv. ZK)**. Důležitým dílčím fondem je **fond regionální literatury**. Knihovní fond knih je tvořen fondem městské knihovny včetně fondu poboček a výměnným fondem pro obsluhované základní knihovny.
- **Prostředky na doplňování knihovního fondu** novými tituly se každý rok mírně zvyšují, což se ovšem neodráží ve výrazném nárůstu nových titulů, protože ceny knih neustále rostou. Čtenáři požadují především novinky, ze starší produkce trvá zájem o doporučenou četbu. NEDOSTATEK PROSTOR NAVÍC NEUMOŽŇUJE VÝRAZNÉ ROZŠIŘOVÁNÍ FONDU, KNIHY NENÍ KAM DÁVAT. Jsou využívány možnosti nejrůznějších slev, nákup přes internet, který jednoznačně převažuje nad ostatními (internetová knihkupectví Kosmas, Portál aj.), zlevněné knihy, místní knihkupectví. Dar na nákup knih od f. Centropen Dačice (3.000,-Kč).
- **Přírůstky knih a brožur:** do fondu městské knihovny přibýlo 1.340 knih a 35 ZK. Průměrná cena knihy 2012 je **166,-Kč** (155,-Kč/2010 a 2011, 182,-Kč/2009, 143,- Kč/2007).
- Knihy jsou zpracovávány podle angloamerických katalogizačních pravidel AACR2 s využitím sdílené katalogizace z internetu. Knihovní systém Clavius. Městská knihovna se od roku 2008 podílí na zpracování národního souboru autorit a využívá sdílenou katalogizaci z NK ČR, čímž se zlepšuje kvalita katalogizačních záznamů.

Komentář k ročnímu výkazu o knihovně za rok 2012

- **Odpisy:** v roce 2012 byly odepisovány především opotřebované, špinavé a poškozené tituly ze skladu. Z výměnného fondu byly vyřazovány opotřebované knihy a knihy s koncem monopolu (sdružené prostředky obcí, starší tituly převedeny do fondu obecních knihoven).
- **Výměnný fond** – krajská dotace na nákup fondu v rámci regionálních funkcí umožňuje dostatečné doplňování tohoto fondu nákupem knih a periodik. Rovněž díky sdruženým prostředkům obcí byl tento výměnný fond významně rozšířen – o **711 svazků**.
- **Pobočky:** knihovna se stará celkem o 5 poboček (Bílkov, Dolní Němčice, Chlumec, Malý a Velký Pěčín,). Knihovníci půjčují 1 hodinu týdně - Chlumec, Malý Pěčín, D. Němčice – 1,5, Bílkov, Velký Pěčín – 2 výpůjční hodiny týdně). Knihy a periodika si doplňují a vyměňují prostřednictvím výpůjček z fondu knihovny. Vlastní fond poboček je uložen v Claviu. Nových knih pro pobočky bylo nakoupeno celkem 84 svazků.

II. UŽIVATELÉ

Městská knihovna	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet návštěvníků - celkem	25 244	30 053	27 683	27 615	30 154	27 480
Z toho uživatelé internetu	3 452	2 808	1984	2 507	2 677	1 645
Počet čtenářů	1 396	1285	1295	1 328	1 297	1 276
Z toho do 15 let	557	386	422	476	463	478
% uživatelů z počtu obyv.	18 %	16,5 %	16,6%	17%	16,8%	16,6%
% dětí do 15 let z počtu čtenářů	40 %	30%	32,6%	35,8%	35,6%	37,5%
Virtuální návštěvy webové stránky	6 021	6 544	10 450	7 268	9 197	8 672
Fyzické návštěvy v %			82,4 %	86,4%	84,6%	83,6%
Návštěvníci on-line služeb			17,7 %	13,5%	15,4%	16,4%
Návštěvníci internetu - % z fyzických návštěv			8,7%	10,5%	10,5%	7,2%
Návštěvníci akcí - % z fyzických návštěv			12,3%	7,2%	9%	10,2%
Region						
Návštěvníci neprofi	9 919	9 572	11 365	10 689	9 667	10 082
Čtenáři neprofi	642	653	645	629	612	597
Sumář – návštěvníci celkem	35 163	39 625	39 048	38 304	39 821	37 562
Sumář – čtenáři celkem	2 038	1 938	1 940	1 957	1 909	1 873

- Počet návštěvníků celkem mírně klesl, klesl i počet čtenářů. Klesá počet uživatelů internetu v knihovně, což souvisí s jeho masivním rozšířením do domácností a škol a přístupem přes veřejné wi-fi sítě. Poklesy to sice nejsou nějak extra dramatické, nicméně z tabulky je zřejmý trend, že jsou a mají sestupnou tendenci.
- **Počet registrovaných čtenářů v městské knihovně včetně dětských se příliš nemění,** přibýlí dětských čtenářů, což nás velice těší. Je to výsledek systematické práce knihovny se školami již od mateřských škol, ale přesto je stále nutné „bojovat“ o dětského čtenáře, o děti zavalené často jednodušší a lákavější nabídkou, i když povrchní a nekvalitní. Část registrovaných čtenářů v dětském oddělení zajímá víc internet a hry než knížky. Bohužel se nám stále nedaří výrazně zvyšovat procento uživatelů z počtu obyvatel.
- **Virtuální přístupy** do knihovny ukazují na nutnost věnovat trvalou pozornost webovým stránkám. Virtuální návštěvy webové stránky a především využívání online katalogu a online služeb jsou důležitým ukazatelem činnosti knihovny. Hledání v online katalogu knihovny se

Komentář k ročnímu výkazu o knihovně za rok 2012

stalo běžným standardem, podporujeme jeho znalost individuálními knihovnicko-informačními lekcemi při zápisu každého čtenáře.

- V roce 2012 se metodika v rámci regionálních funkcí věnovala doplňování a aktualizací webových stránek obsluhovaných knihoven. Jejich návštěvníci na nich najdou vedle výpůjční doby, služeb, historie či fotografií z akcí také nové knihy, které je možné si v knihovně půjčovat. Metodika se dále snaží umístit odkazy na tyto stránky na weby obcí, linky jsou i na webu mikroregionu. Návštěvnost některých stránek je velice hezká. Viz například: www.knihovnaceskyrudolec.webz.cz/

III. VÝPŮJČKY

	Výpůjčky 2008	Výpůjčky 2009	Výpůjčky 2010	Výpůjčky 2011	Výpůjčky 2012
Výpůjčky Měk	83 182	80 883	85 592	83 408	80 087
Počet výpůjček na 1 obyvatele	10,7	10,4	11	10,8	10,4
Počet výp. na 1 registr. uživatele	64,7	62,5	64,4	64,3	62,7
Náklady na KF v Kč na 1 obyvatele	39,96 Kč	33,34 Kč	33,18 Kč	34 Kč	34 Kč
Náklady na KF v Kč na 1 výpůjčku	2,89 Kč	3,21 Kč	4,61 Kč	5,14 Kč	3,42
Výpůjčky neprofi	17 796	21 142	19 195	18 020	15 857
Výpůjčky celkem – sumář všech základních knihoven	100 978	102 025	104 787	101 428	95 944

- Změnou metodiky vykazování jsou výpůjčky periodik sledovány zvlášť a nepřiřítávají se k výpůjčkám naučné literatury, tvoří 16,5% výpůjček. Prolongace tvoří 33,5% ze všech výp.
- Pracovnice městské knihovny zajišťovaly ve všech odděleních komplexní knihovnické služby: výpůjční, informační, rezervační a reprografické. Knihovní systém Clavius.
- Knihovní systém Clavius mají rovněž obsluhované základní knihovny: Budeč (ukládání KF), Dešná, Třebětice (ukládání KF), Velká Lhota, Volvířov, Písečné, Český Rudolec, Cizkrajov a Staré Hobzí.
- Největší počet z vypůjčených knih tvoří beletrie pro dospělé, zvyšují se výpůjčky periodik.
- Dostatek prostředků na doplňování novými knihami především v regionálních službách umožňuje dostatečný výběr a nabídku čtenářům na vesnicích, nicméně výpůjčky knih a periodik zde klesají v důsledku úbytku obyvatelstva na venkově a s tím souvisejícími dalšími faktory.

IV. DALŠÍ ÚDAJE

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Meziknihovní výpůjční služba – z jiných kn.	146	144	173	143	137	148
Výměnné soubory	120/ 6558 sv.	143/ 7143	145/ 7595	111/ 5746	124/ 6736	106/ 5553 sv.
Poradenská činnost - RF	149	91	184	149	163	85
Vzdělávání knihovníků	6	4	9	3	14	7
Kulturní akce na 1000 obyvatel		10,6	9,1	7		
Kulturní akce - Měk	77	82	71	56	83	97
Kulturní akce - neprofi	22	13	30	29	35	21
Kulturní akce - sumář	99	95	101	85	118	118
Plocha kn. pro uživatele - Měk	310	345	345	345 m2	345 m2	345 m2
Plocha kn. pro uživatele - neprofi	700	759	805	817 m2	805 m2	766 m2
Plocha kn. pro uživatele - sumář	1 010	1 104	1 150	1 162 m2	1 150 m2	1 111

Komentář k ročnímu výkazu o knihovně za rok 2012

- **Trvá zájem o vzdělávací akce** – základy ICT (individuální zájemci, přednáška pro gymnázium – Exilová a samizdatová literatura, lekce knihovnicko informační výchovy. Pravidelná je spolupráce se školami v místě, knihovna se zapojila do řady celostátních knihovnických i celoměstských kulturních akcí (Březen – měsíc knihy a Internetu, soutěže v dětském oddělení, lekce informatiky (ZŠ, Spec. škola, ISŠTO, SOUZ, Gymnázium) a besedy na nejrůznější témata pro školy (Moje město Dačice, Ilustrace a ilustrátoři aj.), Pohádkový dopoledníček – spolupráce s divadelním studiem Tyláček, Týden knihoven, v letní čítárně se v případě dobrého počasí odehrávají programy pro děti, **autorská čtení** - spisovatelky V. Nosková, I. Dousková, přednášky ...
- **Pobočky (PO):** všechny pobočky jsou připojeny na internet a poplatky za toto připojení jsou hrazeny ze státního rozpočtu, všechny pobočky jsou vybaveny počítačem. Bílkov, D. Němčice, Chlumec, M. Pěčín, V. Pěčín. Nejlepších výsledků dosahuje PO v Bílkově a Velkém Pěčíně.
- **Regionální služby:** uskutečněno 55 metodických návštěv, revize a aktualizace fondů – 3 obecní knihovny, informační lekce, konzultace. Automatizace větších obecních knihoven, doplňování webových stránek vytvářených pomocí šablony.
- **Počet studijních míst** je nízký a je limitován prostorovými omezeními. Počet počítačů pro uživatele: 4 v odd. pro dospělé, 4 v odd. pro děti plus počítače na pobočkách. Na Internet je knihovna připojena pevnou linkou, která vyhovuje a je dostatečně rychlá (radiový spoj). Společná linka s městem – nehrazeno z programu PIK.
- **Městská knihovna převážně splňuje standardy knihovnických a informačních služeb** (s výjimkou prostorových možností) **a atest pověřené knihovny. Městská knihovna se od roku 2008 účastní projektu Benchmarking.**

V. ELEKTRONICKÉ SLUŽBY KNIHOVNY

- Webové stránky městské knihovny včetně online katalogu jsou od března 2005 na doméně knihovny: **www.mkdac.cz**, aktualizaci stránek zajišťuje ředitelka, část pro obsluhu obecních knihoven, metodika. Stránky jsou průběžně aktualizovány. Rozšiřují se služby a prvky webu 2.0. Zakoupením katalogu Carmen jsme nabídli našim čtenářům a uživatelům další možnosti přístupu k fondu.
- Webové stránky obecních knihoven jsou na webu městské knihovny – šablona z knihovny Hradec Králové – domény webk – webz – aktualizuje metodika. Weby jsou zdarma do 500 obyvatel a fungují. Informace o obsluhovaných knihovnách jsou rovněž na webu mikroregionu Dačicko a většinou i příslušných obcí.
- Od roku 2009 má knihovna zakoupený modul pro další fond, tzn., že knihovníci z obsluhovaných knihoven si mohou vybírat pouze ve výměnném fondu a nemate je celý fond.

VI – VIII ZAMĚSTNANCI, PŘÍJMY, VÝDAJE

1. Městská Knihovna Dačice hospodařila podle schváleného rozpočtu (příspěvek města – 1.927.000,- Kč, krajská dotace, příspěvky obcí, vlastní příjmy).
2. Dotace na regionální funkci knihovny – 358.000,- Kč, grant Česká knihovna – 7.734,- Kč, příspěvky obcí na nákup výměnného fondu – 69.435,- Kč.
3. **Městská knihovna:** ředitelka (Mgr. Zdeňka Chadimová, FF UK Praha, 1 úvazek), oddělení pro dospělé (Marie Pykalová, Střední knihovnická škola Brno, 1 úvazek), oddělení pro děti (Štěpánka Krebsová, SZŠT, 0,625 úvazku). Pobočky MěK v místních částech města Dačice, oddělení pro dospělé (Alena Nováková, 0,575 úvazku) účetní (Miloslava Slavíková, 0,30 úvazku).
Regionální služby: Miloslava Slavíková, 0,70 úvazku – hrazeno z krajské dotace.
Ostatní: Alena Nováková, 0,125 úvazku redakce webových stránek mikroregionu Dačicko.
Pracovníci knihovny se po celý rok účastnili projektu vzdělávání Unie zaměstnavatelských svazů (komunikace, kurzy ECDL, inovační knihovnický kurz, ...)
4. Průběžně byla prováděna kontrola čerpání finančních prostředků na jednotlivých položkách rozpočtu a byly koordinovány nákupy v souladu s čerpáním a se stanovenými limity.
5. Knihovna fungovala jedenáctým rokem jako pověřená knihovna pro výkon regionálních funkcí, na výkon této funkce získává důležitou krajskou dotaci.
6. Knihovna má ucelený a funkční systém vnitřních směrnic. Kontroly hospodaření z MěÚ v Dačicích a VZP ČR proběhly bez nedostatků.
7. Hospodaření knihovny v roce 2012 skončilo zlepšeným hospodářským výsledkem ve výši 41.330,17 Kč.

V Dačicích 22. února 2013

Mgr. Zdeňka Chadimová, ředitelka

Komentář k ročnímu výkazu o knihovně za rok 2012

Obrazová příloha – knihovna 2012

Děti jsou v knihovně často

Spisovatelka Věra Nosková

Série přednášek o Moravské Dyji

Spisovatel Jan Lebeda

Hra inspirovaná knihami nakl. Thovt

Spisovatelka Irena Dousková

Pohádkový Dopoledníček – Čapkova pohádka O tlustém pradědečkovi v podání divadelního studia Tyláček

Rozloučení s prázdninami

Komentář k ročnímu výkazu o knihovně za rok 2012

Děti z MŠ pro účastníky projektu CČČD

Knížka pro prvňáčka

Dílna – skládáme origami

Pasování druháků na rytíře řádu
čtenářského na St. zámku

Dr. Max Kašparů o duševní hygieně

Výstava o esperantu

